

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَلَسَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ
وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ
وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ
وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

**40 HADITHE
RRETH TË URDHËRUARIT
PËR TË BËRË MIRË
DHE PËR TË NDALUAR
NGA E KEQJA**

Tiranë, 2022

**Titulli origjinal: 40 hadithe rreth të
urdhëruarit për të bërë mirë dhe për të
ndaluar nga e keqja**

Përktheu: Haxhi Shejkh Vullnet

Redaktoi: Jerida Kulla

Redaktor fetar: Vjollca Karaj

Faqosje: Sabrie Feza

Kopertina: Isra Merja

Botues: Shoqata “Flladi”

**Me emrin e Allahut, të Gjithëmëshirshmit,
Mëshirëplotit!**

*Falënderimet i takojnë Allahut të Madhëruar. Paqja
dhe bekimet e Allahut qofshin mbi Profetin
Muhamed, mbi familjen e tij të pastër dhe mbi shokët
e tij të zgjedhur!*

I Dërguari i Allahut, vula e
Profetëve, Profeti Muhamed (Paqja e bekimi
i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!), si

dhe Ehli Bejti i tij i pastër (*Paqja qoftë mbi ta!*), na kanë lënë një trashëgimi madhështore, thëniet e tyre të bekuara, të cilat përfshijnë të gjithë jetën e njeriut. Nëse njeriu interesohet për ato thënie, i lexon, i kupton dhe i zbaton në jetën e tij të përditshme. Si rrjedhim, do të arrijë në përfundimin bindës se këto thënie të begata i sigurojnë atij lumturinë në të dyja jetët.

Profeti Muhamed dhe Ehli Bejti i tij na nxisin që t'i mësojmë përmendësh hadithet e tyre, me qëllim që të bëhen pjesë e kulturës dhe e edukatës sonë dhe me anë të tyre, të afrohemi tek Allahu i

Madhëruar. Kjo gjë ka shumë dobi për besimtarin në Jetën Tjetër.

Në një hadith të ardhur nga Imam Sadiku (*Paqja qoftë mbi të!*), thuhet: “Ai që mëson përmendësh dyzet hadithe, Allahu do ta ringjallë në Ditën e Kiametit të ditur dhe jurist (*fakih*)”.

Bazuar në këtë vlerë dhe pasuri të trashëguar nga Profeti Muhamed dhe Ehli Bejti, shoqata “Flladi” ka grumbulluar, ka përzgjedhur dhe ka përkthyer në gjuhën shqipe **“40 HADITHE RRETH TË URDHËRUARIT PËR TË BËRË MIRË DHE PËR TË NDALUAR NGA E KEQJA”**.

Allahu na mbarësoftë të gjithëve në ruajtjen dhe përhapjen e kësaj trashëgimie të vyer e të begatë të Profetit Muhamed dhe të familjes së tij të pastër.

Shoqata “Flladi”

URDHËRIMI PËR TË BËRË MIRË DHE NDALIMI NGA E KEQJA

Allahu i Madhëruar thotë: **“Ju jeni populli më i mirë i dalë për njerëzimin: (sepse) ju urdhëroni që të bëhen vepra të mira, i ndaloni të këqijat dhe besoni Allahun”.**¹

Detyra e urdhërimit për të bërë mirë dhe ndalimit nga e keqja, bazohet te besimi në Allah. Qëllimi i kësaj detyre është

1 Sure “Ali Imran”, ajeti 110.

mbrojtja e shoqërisë njerëzore, në përgjithësi dhe asaj islame, në veçanti, nga devijimet etiko-morale, të cilat cenojnë dinjitetin e njeriut dhe shkatërrojnë mbarë shoqërinë. Po ashtu, qëllimi i kësaj detyre është mbrojtja e familjes, e cila është bërthama e shoqërisë.

Në Kur'anin e Shenjtë lexojmë:
“Shkatërrimi në tokë dhe në det është shfaqur si pasojë e punëve të këqija të njerëzve, kështu që (Allahu) do t'i bëjë ‘të shijojnë’ pjesë nga ajo që kanë punuar, me qëllim që ata të kthehen (në përmirësim)”.²

2 Sure “Ankebut”, ajeti 41.

Në këtë ajet qartësohet se degjenerimi, degradimi dhe shkatërrimi në tokë janë përhapur për shkak të punëve të këqija të njerëzve. Pra, vetë njerëzit janë shkaktarët e kësaj gjendjeje të mjerueshme. Njerëzit janë ata që përhapin kurvërinë (prostitucionin), alkoolin, bixhozin, kamatën etj.

Allahu është e mira absolute dhe Ai kurrë nuk ia do të keqen njerëzve. Këtë e dëshmon edhe Kur'ani i Shenjtë në këtë ajet: **“Në të vërtetë, Allahu urdhëron drejtësinë, mirësinë dhe ndihmën për të afërmit, si dhe ndalon imoralitetin, veprat**

e shëmtuara dhe dhunën. Ai ju këshillon, në mënyrë që ju t'ia vini veshin".³

Për ta ruajtur njerëzimin nga rënia në humnerën e humbjes e të devijimit, Allahu ka zbritur libra dhe ka dërguar profetë. Të gjithë profetët kanë pasur një qëllim të përbashkët: udhëzimin e njerëzve në Rrugën e Drejtë e të pastër, larg çdo papastërtie. Allahu i Madhëruar thotë: **"Është Ai që u solli analfabetëve një të Dërguar nga gjiri i tyre, për t'u lexuar atyre Shpalljet e Tij, për t'i pastruar e për t'u mësuar Librin dhe Urtësinë, ndonëse**

3 Sure "En Nahl", ajeti 90.

ata më parë ishin vërtet në humbje të plotë”.⁴

Me qëllim që njerëzit të qëndrojnë sa më larg të këqijave, të ndytave dhe gjynaheve, Allahu i Madhëruar ka caktuar adhurimin, që është imuniteti më i fuqishëm për ruajtjen e “shëndetit shpirtëror të njeriut. Sigurisht, Allahu i Madhëruar nuk ka nevojë për adhurimin tonë, sepse Ai është i Vetëmjaftueshmi, i Plotfuqishmi, Furnizuesi. Jemi ne që kemi nevojë për adhurimet.

Qëllimi i krijimit të njeriut është adhurimi i Allahut. Në Kur’anin e Shenjtë

4 Sure “El Xhumua”, ajeti 2.

thuhet: **“Xhindet dhe njerëzit i kam krijuar vetëm që të më adhurojnë. Unë nuk kërkoj prej tyre risk, as nuk dëshiroj që të Më ushqejnë. Vërtet, Allahu është Furnizuesi i vetëm, i Fuqishmi, i Plotpushtetshmi”**.⁵

Adhurimi në Islam nuk është thjesht rit kohor e as lëvizje, ulje dhe ngritje. Ai është shkolla më e mirë edukative, është ushqimi më i përkryer i shpirtit.

Urdhërimi për të bërë mirë dhe ndalimi nga e keqja është prej detyrave të domosdoshme në fenë e pastër islame. Nëse do të zbatoheshin ashtu siç duhet

5 Sure “Edh Dharijat”, ajetet 56-58.

këto dy detyra, nuk do ta shikonim renë e zezë që ka mbuluar mbarë shoqërinë njerëzore, pa përjashtim. Urdhërimi për të bërë mirë dhe ndalimi nga e keqja është detyrë e të gjithë myslimanëve, qofshin dijetarë, mendimtarë, meshkuj e femra.

Transmetohet nga Profeti Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*): “Umeti im do të vazhdojë të jetë në mirësi, përderisa ata urdhërojnë për të bërë mirë dhe ndalojnë nga e keqja, bashkëpunojnë me mirësi dhe devotshmëri. Nëse nuk veprojnë kështu, prej tyre do të largohen bereqetet dhe do të jenë

sundues të njëri-tjetrit. Për ata nuk do të gjendet përkrahës as në tokë e as në qiell”.⁶

Për ta ilustruar këtë gjë, po japim një hadith: Profeti Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*) ka pyetur: “*Si do t’ia bëni, nëse devijojnë gratë tuaja, shthuren të rinjtë tuaj, ju nuk urdhëroni për të bërë mirë dhe nuk ndaloni nga e keqja?*”

- A do të ndodhë një gjë e tillë, o i Dërguari i Allahut?! – e pyetën të Profetin Muhamed.

- Po. Do të jetë edhe më keq se kjo. – u përgjigj Profeti Muhamed.

6 “Uesailu Shia”, vëll. 16, f. 123.

- *Si do t'ia bëni, nëse urdhëroni për të bërë gjëra të këqija dhe ndaloni nga e mira?*

- O i Dërguari i Allahut, a do të ndodhë kjo?! – e pyetën sërish Profetin Muhamed.

- *Po. Do të jetë edhe më keq se kjo. Si do t'ia bëni ju, nëse do ta shihni të mirën si të keqe dhe të keqen si të mirë?*- foli Profeti Muhamed.

Si ta zbatojmë detyrën e urdhërimit për të bërë mirë dhe të ndalimit nga e keqja?

Kjo detyrë duhet të kryhet në mënyrë të butë, të qetë dhe larg çdo nervozizmi, dhune apo imponimi. Allahu i Madhëruar na mëson se si t'i ftojme të tjerët në Rrugën e Drejtë e të vërtetë, e cila është Rrugë e Allahut të Plotfuqishëm. Në Kur'anin e Shenjtë thuhet: **“Thirr në rrugën e Zotit tënd me mençuri dhe këshillë të bukur dhe diskuto me ata në mënyrën më të mirë! Me të vërtetë, Zoti yt i di më së miri ata që janë shmangur nga**

Rruga e Tij, e di më së miri ata, që janë në Rrugë të Drejtë”.⁷

Në një ajet tjetër, Allahu i drejtohet Profetit Musa (*Paqja qoftë mbi të!*) dhe i thotë: **“Shkoni te Faraoni! Ai, me të vërtetë, i ka shkelur të gjithë kufijtë! Flitini atij fjalë të buta, se ndoshta kujtohet a frikësohet!”⁸**

Sa i mrekullueshëm ky ajet! Allahu i Madhëruar i thotë Profetit Musa dhe vëllait të tij, Harunit (*Paqja qoftë mbi ta!*), që me Faraonin të përdorin butësinë në bisedë dhe jo ashpërsinë.

7 Sure “En Nahl”, ajeti 125.

8 Sure “Ta Ha”, ajetet 43-44.

Fjala e butë dhe e mirë është ajo që ndryshon zemrën dhe jo ashpërsia, dhuna apo imponimi. Tregimet e profetëve (*Paqja qoftë mbi ta!*) janë shembulli më i mirë në misionin e thirrjes së njerëzve në Rrugën e Allahut, e cila është rruga e paqes, e dashurisë, e vëllazërisë, e lumturisë dhe e shpëtimit si në këtë jetë, ashtu edhe në Jetën Tjetër. Allahu i Madhëruar thotë në Kur'anin e Shenjtë: **"...dhe bëhu i butë me besimtarët që të pasojnë ty!"**⁹

Profeti Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*) triumfoi, sepse fliste fjalë të buta. Për këtë Allahu i Madhëruar thotë: **"Në saje të**

9 Sure "Esh Shuara", ajeti 215.

mëshirës së Allahut, u solle butësisht me ta (o Muhamed). Sikur të ishe i ashpër dhe i vrazhdë, ata do të largoheshin prej teje...”¹⁰

Ky ajet dëshmon qartë se fjala e butë ka qenë arma më e fuqishme e triumfit të Profetit Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*). Me fjalët e tij të buta, ai arriti të bëjë një ndryshim madhështor në shoqërinë që e kishte mbuluar padrejtësia, injoranca, fanatizmi dhe errësira. Ai kurrë nuk shante e as nuk ofendonte, edhe pse e shanin dhe e ofendonin. Të keqes i përgjigjej me të mirë.

10 Sure “Ali Imran”, ajeti 159.

Mirëpo sot, fatkeqësisht, ka njerëz, të cilët pretendojnë se janë prej pasuesve të Profetit Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*) dhe me pretendimin se po urdhërojnë për të bërë mirë dhe po ndalojnë nga e keqja, përdorin fjalët më banale e më ofenduese me të tjerët. As Allahu e as Profeti Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*) nuk e pëlqejnë këtë veprim. Feja islame është fe e pastërtisë, qoftë në thënie, qoftë në veprime. Islami i dënon me forcë fjalët banale dhe ofenduese. Në Kur'anin e Shenjtë thuhet: **“Mjerë për çdo përqeshës – shpifës”**.¹¹

11 Sure “Humeze”, ajeti 1.

Urdhërimi për të bërë mirë dhe ndalimi nga e keqja, duhet të bazohen në Kur'anin e Shenjtë, në sunetin e Profetit Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*) dhe në jetëshkrimin e të dashurve të Allahut. Ata njerëz, të cilët duan ta kryejnë këtë detyrë të vyer, duhet të jenë të pajisur me dije nga Kur'ani i Shenjtë dhe nga jeta e vulës së profetëve, Drita e pashuar, Profeti Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*).

Të gjithë ata persona, të cilët kanë marrë përsipër të urdhërojnë për të bërë mirë dhe të ndalojnë nga e keqja, duhet të jenë zemërgjerë, të devotshëm e të urtë në këtë mision të begatë e fisnik. Ata duhet të

dialogojnë me të gjithë njerëzit, si me ata që kanë mendime të përbashkëta, ashtu edhe me ata që kanë mendime të ndryshme. Dialogu i tyre duhet të jetë në përputhje me thënien e Allahut të Madhëruar: **“O ju që keni besuar! Bindjuni Allahut, bindjuni të Dërguarit dhe atyre që drejtojnë punët tuaja. Nëse nuk pajtoheni në ndonjë gjë, drejtojuni Allahut dhe të Dërguarit, nëse besoni Allahun dhe Ditën e Kiametit. Kjo për ju është më e mira dhe shpjegimi më i bukur”**.¹²

Pra, ky ajet i begatë sqaron se si duhet të dialogojmë me njëri-tjetrin për çështje që nuk pajtohemi.

12 Sure “En Nisa”, ajeti 59.

Gjatë urdhërimit për të bërë mirë dhe ndalimit nga e keqja, çështjet duhet të sqarohen me metodë të arsyeshme dhe me argumente bindëse.

Në historinë islame përmendet se një ditë, Imam Hasani dhe Imam Hyseni (*Paqja qoftë mbi ta!*) panë një të moshuar, i cili po merrte abdes në mënyrë të gabuar. Ata iu afruan të moshuarit dhe nuk i thanë se abdesi i tij ishte i rregullt, por iu drejtuan me edukatë: “O Xhaxha, ne po bëjmë fjalë, se cili nga ne e merr më mirë abdesin. A ka mundësi të jesh gjykatës mes nesh?”

- Patjetër, - u tha i moshuari.

Ata të dy filluan të merrnin abdes dhe i moshuari i shikonte. Kur mbaruan, i thanë të moshuarit: “O Xhaxha, cili nga ne e mori më mirë abdesin?”

- Që të dy e morët mirë abdesin, - u tha i moshuari. - Jam unë ai që nuk e kam marrë ashtu si duhet abdesin.

Të tilla metoda duhet të ndiqen e të zbatohen në kryerjen e detyrës së urdhërimit në të mirë dhe të ndalimit nga e keqja.

Urdhërimi për të bërë mirë dhe ndalimi nga e keqja, duhet të fillojë te vetvetja, te familja, te fisi e farefisi dhe më pas të përfshijë të gjithë shoqërinë. Në

Kur'ain e Shenjtë lexojmë: “Paralajmëroje farefisin tënd më të afërm”.¹³

Kur zbatohet urdhri për të bërë mirë, forcohen besimtarët dhe radhët e tyre. Kur zbatohet ndalimi nga e keqja, u thyhet hunda hipokritëve dhe atyre që duan të bëjnë përçarje dhe shkatërrim në tokë. Ndërsa, kur urdhërohet për të bërë keq, siç po ndodh në kohët e sotme, nëpërmjet medieve dhe internetit, forcohen hipokritët dhe përçarësit. Kur ndalohet e keqja, dobësohen besimtarët dhe radhët e tyre.

13 Sure “Esh Shuara”, ajeti 214.

Kur zbatohet detyra e urdhërimit për të bërë mirë dhe e ndalimit nga e keqja, fitohet kënaqësia e Allahut, vërtetohet dashuria ndaj Allahut dhe ndaj legjislacionit të Tij. Kur kryhen këto detyra, përhapen rregullat e fesë së pastër në tokë, kryhen detyrat e caktuara nga Allahu dhe mbrohet individi, familja dhe shoqëria nga devijimi, shkatërrimi dhe dënimi si në këtë jetë, ashtu edhe në Jetën Tjetër. Kur zbatohen këto dy detyra, pasqyrohet besimi i vërtetë.

Urdhri për të bërë mirë dhe ndalimi nga e keqja në Kur'anin e Shenjtë

Kur'ani i shenjtë përmban disa ajete, të cilat flasin për detyrën e urdhërimit për të bërë mirë dhe ndalimin nga e keqja. Ndër ato ajete përmendim:

1- “Le të dalë prej jush një grup, që të thërrasë për në mirësi, të urdhërojë për vepra të mira e të ndalojë prej veprave të shëmtuara! Këta njerëz do të jenë të shpëtuarit”.¹⁴

14 Sure “Ali Imran”, ajeti 104.

2- Ju jeni populli më i mirë i dalë për njerëzimin: (sepse) ju urdhëroni që të bëhen vepra të mira, i ndaloni të këqijat dhe besoni Allahun..."¹⁵

3- Ata besojnë Allahun dhe Ditën e Kiametit, e urdhërojnë të mirën, e ndalojnë të keqen dhe nxitojnë për të bërë punë të mira. Këta janë ndër të drejtët".¹⁶

4- "Besimtarët dhe besimtare të jenë miq për njëri-tjetrin. Ata urdhërojnë që të bëhen vepra të mira dhe i ndalojnë të këqijat; falin namazin, japin zekatin dhe i binden Allahut dhe të Dërguarit të Tij. Këta janë ata që do t'i mëshirojë Allahu.

¹⁵ Sure "Ali Imran", ajeti 110.

¹⁶ Sure "Ali Imran", ajeti 114.

Se, Allahu me të vërtetë, është i Plotfuqishëm dhe i Urtë”.¹⁷

5- Në të vërtetë, Allahu ka blerë nga besimtarët jetën dhe pasurinë e tyre, në këmbim të Xhenetit. Ata luftojnë në Rrugën e Allahut, vrasin dhe vriten. (Ky është) premtimi i Tij i vërtetë në Teurat, Ungjill dhe Kur'an. E kush i përmbahet besëlidhjes më fort se Allahu? Prandaj, gëzojuni kësaj shitjeje! Kjo është fitorja madhështore. (Këta janë) ata që pendohen, e adhurojnë Allahun, e falënderojnë Atë, agjërojnë, përkulen (në namaz), bien në sexhde (gjatë namazit), urdhërojnë vepra të mira, pengojnë të

17 Sure “Et Teube”, ajeti 71.

këqijat dhe u përmbahen kufijve të caktuar nga Allahu. Jepu lajmin e mirë besimtarëve!”¹⁸

6- “(Allahu i ndihmon edhe) ata, të cilëve, nëse u japim pushtet në tokë, kryejnë faljet, japin zekatin, urdhërojnë kryerjen e veprave të mira dhe pengojnë atë që është e mbrapshtë. Tek Allahu është fundi i të gjitha çështjeve”.¹⁹

7- O djali im, kryeje namazin, urdhëroje të mirën, ndaloje të keqen dhe bëhu i durueshëm për çfarëdo që të godet! Me të vërtetë, ky është thelbi i patundur i të gjitha punëve”.²⁰

18 Sure “Et Teube”, ajetet 111-112.

19 Sure “Haxhxh”, ajeti 41.

20 Sure “Lukman”, ajeti 17.

Në mbyllje të këtij artikulli, dua të përmend një këshillë mjaft të vyer të Kur'anit të Shenjtë. Edhe pse Allahu u drejtohet besimtarëve në këto ajete, kjo këshillë është e vlefshme për të gjithë njerëzit, pa përjashtim, sepse Allahu është Krijuesi i të gjithë njerëzve. Për këtë, është detyrë e të gjithë njerëzve, që të njihen me këshillat e Krijuesit të tyre dhe t'i zbatojnë ato në jetën e përditshme. Sigurisht, këshillat dhe porositë e Allahut të Madhëruar, Krijuesit të Plotfuqishëm, janë receta më e mirë për shërimin e sëmundjeve të ndryshme shpirtërore. Ato sigurojnë një jetesë të lumtur e të begatë, si në këtë jetë, ashtu edhe në Jetën Tjetër. Allahu i Madhëruar thotë: **“O ju, që keni**

besuar! Ruani veten dhe familjet tuaja nga zjarri, lënda djegëse e të cilit janë njerëzit dhe gurët. Atë e mbikëqyrin engjëj të fuqishëm e të ashpër, të cilët kurrë nuk i kundërshtojnë urdhrat e Allahut, por i zbatojnë menjëherë ato.”²¹ Shpëtimi arrihet duke zbatuar urdhërimin për të bërë mirë dhe ndalimin nga e keqja.

Allahu na i ndriçoftë zemrat me dritën e Kur'anit!

Haxhi Shejkh Vullnet MERJA

21 Sure “Et Tahrîm”, ajeti 6.

Rëndësia e urdhërimit për të bërë mirë dhe ndalimit nga e keqja

Hadithi 1

Transmetohet nga i Dërguari më fisnik, Profeti Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut goftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*): “Urdhëroni për të bërë mirë dhe ndaloni nga e keqja, përndryshe të këqijtë tuaj do t’ju shfrytëzojnë juve. Të mirët tuaj do të luten dhe atyre nuk do t’u përgjigjet lutja.”²²

22 El Hurru El Amilij, “Ueaailu Shia”, vëll. 16, f, 118.

عن الرسول الأكرم صلى الله عليه وآله وسلم:

"لَتَأْمُرَنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَلَتَنْهَيْنَنَّ عَنِ الْمُنْكَرِ أَوْ لَيَسْتَعْمِلَنَّ عَلَيْكُمْ شِرَارَكُمْ فَيَدْعُو خِيَارَكُمْ فَلَا
يَسْتَجَابُ لَهُمْ"

Hadithi 2

Transmetohet nga Imam Hyseni (Paqja qoftë mbi të!): “Unë kam dalë për të ndrequr umetin e gjyshit tim, të Dërguarit të Allahut. Gjithashtu, dua të urdhëroj për të bërë mirë dhe të ndaloj nga e keqja”.²³

عن الإمام الحسين عليه السلام: "إنما خرجت لطلب الإصلاح في أمة جدي رسول الله
أريد أن آمر بالمعروف وأنهى عن المنكر"

23 Es Sejid Muhsin El Emijn, “Leuaixhul Eshxhani”, f. 30.

Hadithi 3

Transmetohet nga i Dërguari më fisnik, Profeti Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*): “Kush urdhëron për të bërë mirë dhe ndalon nga e keqja, ai është mëkëmbësi i Allahut në tokën e Tij, mëkëmbësi i të Dërguarit të Allahut dhe mëkëmbësi i Librit të Tij (Kur’anit)”.²⁴

عن الرسول الأكرم صلى الله عليه وآله وسلم: "من أمر بالمعروف ونهى عن المنكر فهو خليفة الله في أرضه وخليفة رسول الله وخليفة كتابه".

24 El Mexhlisij, “Biharul Enuar”, vëll. 44, f. 330.

Hadithi 4

Prijësi i besimtarëve, Ali ibn ebu Talibi (Paqja qoftë mbi të!), ka thënë: “Të gjitha punët e mira dhe xhihadi në Rrugën e Allahut, në krahasim me urdhërimin për të bërë mirë dhe ndalimin nga e keqja, janë si pështyma në detin e thellë”.²⁵

وعن أمير المؤمنين علي بن أبي طالب عليه السلام: "وما أعمال البرّ كلّها والجهاد في سبيل الله عند الأمر بالمعروف والنهي عن المنكر إلا كنفتة في بحر لحيّ".

25 “Biharul Enuar”, vëll. 67, f. 89.

Hadithi 5

Imam Sadiku (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“Urdhërimi për të bërë mirë dhe ndalimi nga e keqja, janë dy krijesa prej krijesave të Allahut. Kush i përkrah ato të dyja, Allahu do ta lartësojë atë dhe, kush i poshtëron ato të dyja, Allahu do ta poshtërojë atë”.²⁶

عن الإمام الصادق عليه السلام: "الأمر بالمعروف والنهي عن المنكر خلقان من خلق الله فمن نصرهما أعزّه الله ومن خذلها خذله الله".

²⁶ “Usailu Shia”, vëll. 16, f. 124.

Hadithi 6

Prijësi i besimtarëve, Ali ibn ebu Talibi (Paqja qoftë mbi të!), ka thënë: “Shtyllat e fesë janë urdhërimi për të bërë mirë dhe ndalimi nga e keqja”.²⁷

عن أمير المؤمنين الإمام علي بن أبي طالب عليه السلام: "قوام الشريعة الأمر بالمعروف والنهي عن المنكر".

²⁷ “Mijzanul Hikmeti”, vëll. 3, f. 1940.

Hadithi 7

Imam Bakiri (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“Urdhërimi për të bërë mirë dhe ndalimi nga e
keqja është detyrë madhështore. Me ato kryhen
farzet”.²⁸

عن الإمام الباقر عليه السلام: "لِنَّ الْأَمْرَ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّهْيِ عَنِ الْمُنْكَرِ فَرِيضَةٌ عَظِيمَةٌ بِهَا
تَقَامُ الْفَرَائِضُ".

28 Esh Shejkh El Kulejni, “Usulul Kafij”, vëll. 5, f. 56.

Kush e ka për detyrë të urdhërojë për të bërë mirë dhe të ndalojë nga e keqja?

Hadithi 8

Kur Imam Sadiku (*Paqja qoftë mbi të!*) është pyetur, nëse urdhërimi për të bërë mirë dhe ndalimi nga e keqja është detyrë e të gjithë umetit, ai është përgjigjur: “Jo”.

Përsëri e pyetën se, pse kjo nuk ishte e mundur. Ai iu përgjigj: “Kjo është detyrë për të fortin e bindur, të diturin dhe jo për të

dobëtit, të cilët nuk janë të udhëzuar në Rrugën e Drejtë, që nuk dinë nga shkojnë e përse shkojnë. A thonë të vërtetën apo të pavërtetën. Argumenti për këtë është në Librin e Allahut të Madhëruar: “Le të dalë prej jush një grup, që të thërrasë për në mirësi, të urdhërojnë për vepra të mira e të ndalojnë prej veprave të këqija!”²⁹

عن الإمام الصادق عليه السلام لما سئل عن وجوب الأمر بالمعروف والنهي عن المنكر على الأمة جميعاً قال (عليه السلام): لا، فقيل: ولم؟ قال: إنّما هو على القوي المطاع العالم بالمعروف من المنكر، لا على الضعفة الذين لا يهتدون سبيلاً، إلى أيّ من أيّ، يقول إلى الحق أم إلى الباطل، والدليل على ذلك من كتاب الله قول الله عز وجل: (ولتكن منكم أمة يدعون إلى الخير).

29 Muhamed Er Rejshehrij, “Mijzanul Hikmeti”, vëll. 3, f. 1948.

Si ndikon te njeriu urdhërimi për të bërë mirë dhe ndalimi nga e keqja?

Hadithi 9

Prijësi i besimtarëve, Ali ibn ebu Talibi (Paqja qoftë mbi të!), ka thënë: *“Te ai njeri që ndodhen tri gjëra: urdhëron për të bërë mirë dhe e zbaton atë; ndalon të tjerët nga e keqja dhe largohet prej saj; ruan kufijtë e Allahut, është i ruajtur në dynja dhe në Ahiret”*.³⁰

عن أمير المؤمنين عليه السلام: "من كانت فيه ثلاث سلمت له الدنيا والآخرة: يأمر بالمعروف ويأتمر به وينهى عن المنكر وينتهي عنه، ويحافظ على حدود الله عز وجل".

30 “Biharul Enuar”, vëll. 74, f. 422.

Hadithi 10

Prijësi i besimtarëve, Imam Aliu (*Paqja qoftë mbi të!*), ka thënë: “Ai që nuk e njeh të mirën me zemrën e tij dhe nuk e mohon të keqen, do të përmbysset. E larta e tij do të jetë e ulëta e tij dhe e ulëta e tij do të jetë e larta e tij”.³¹

عن أمير المؤمنين عليه السلام: "فمن لم يعرف بقلبه معروفاً، ولم ينكر منكراً قُلِبَ جُجِلَ
أَعْلَاهُ أَسْفَلُهُ وَأَسْفَلُهُ أَعْلَاهُ".

31 “El Kafij”, vëll. 5, f. 57.

Hadithi 11

Prijësi i besimtarëve, Imam Aliu (*Paqja qoftë mbi të!*), ka thënë: “Urdhërimi për të bërë mirë dhe ndalimi nga e keqja, as nuk e afrojnë vdekjen dhe as nuk e ndërpresin furnizimin (riskun). Ato e shtojnë dhe e madhështojnë shpërblimin. Më e mirë se ato është thënia e drejtë te prijësi i padrejtë”.³²

عن أمير المؤمنين: "إِنَّ الأَمْرَ بالمعروف والنهي عن المنكر لا يقربان من أجلي ولا يقطعان من رزقي".

32 “Tasnijf Gurerul Hikemi ue Durerul Kelimi”, f. 332, Hadithi 7637.

Hadithi 12

Imam Sadiku (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“Në Xhenet ndodhet një portë, që quhet
‘Mirësia’ (*el ma'ruf*). Në atë portë nuk hyjnë
veçse punëmirët. Ata janë punëmirë në dynja
dhe në Ahiret”.³³

عن الإمام الصادق عليه السلام: "إِنَّ لِلْجَنَّةِ بَاباً يُقَالُ لَهُ بَابُ الْمَعْرُوفِ فَلَا يَدْخُلُهُ إِلَّا أَهْلُ
الْمَعْرُوفِ، وَأَهْلُ الْمَعْرُوفِ فِي الدُّنْيَا هُمُ أَهْلُ الْمَعْرُوفِ فِي الْآخِرَةِ".

33 “El Kafi”, vëll. 4, f. 30.

Ndikimet e përgjithshme të urdhërimit për të bërë mirë dhe ndalimit nga e keqja

Hadithi 13

Imam Bakiri (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë:
“Urdhërimi për të bërë mirë dhe ndalimi nga e keqja është rruga e të dërguarve dhe metoda e reformatorëve. Është detyrë madhështore, me të cilën kryhen detyrimet, sigurohen medh’hebet, pastrohen fitimet, largohen padrejtësitë,

vazhdon jeta në tokë, merret drejtësia nga i padrejti dhe çështjet janë të udhëzuara”.³⁴

عن الإمام الباقر عليه السلام: "إِنَّ الأَمْرَ بالمعروف والنهي عن المنكر سبيل الأنبياء ومنهاج الصلحاء فريضة عظيمة بها تقام الفرائض وتأمين المذاهب وتُحلّ المكاسب وتُردّ المظالم وتعمّر الأرض ويُنتصف من الظالم ويستقيم الأمر".

³⁴ "El Kafi", vëll. 5, f. 56.

Hadithi 14

Imam Aliu (*Paqja qoftë mbi të!*), ka shpjeguar se cili është shkaku që Allahu i Madhëruar ka caktuar detyrën e urdhërimit për të bërë mirë dhe ndalimin nga e keqja: *“Urdhërimi për të bërë mirë është në interes të masës, popullit, kurse ndalimi nga e keqja, është pengim për mendjelehtët”*.³⁵

عن الإمام علي عليه السلام عن العلاء التي لأجلها شرع وفرض الله الأمر بالمعروف والنهي عن المنكر قال عليه السلام: "الأمر بالمعروف مصلحة للعوام والنهي عن المنكر ردعاً للسفهاء".

35 “Nehxhul Belaga”, vëll. 4, f. 55.

Hadithi 15

I Dërguari më fisnik, Profeti Muhamed (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!), ka thënë: “Umeti im do të vazhdojë të jetë në mirësi, deri sa të urdhërojë në të mira dhe të ndalojë nga e keqja”.³⁶

عن رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: "لا تزال أمتي بخير ما أمروا بالمعروف ونهوا عن المنكر".

36 “Uesailu Shia”, vëll. 16, f. 123.

Hadithi 16

Prijësi i besimtarëve, Imam Aliu (*Paqja qoftë mbi të!*), ka thënë: “Të Allahut jemi dhe te Ai do të rikthehemi. Shkatërrimi është shfaqur e nuk ka njeri ta kundërshtojë dhe ta ndryshojë gjendjen, as të heqë mendjen prej tij e të largojë prej tij. A mos vallë shpresoni se me këto cilësi të siguroni qëndrimin afër Allahut e të jeni më të dashurit e besueshëm të Tij? E largët! Allahu nuk mashtrohet dot për Parajsën e Tij. Kënaqësia e Allahut nuk mund të fitohet, përveçse përmes bindjes ndaj Tij...”³⁷

37 “Nehxhul Belaga”, fragment nga Hytbeja 129.

عن الإمام علي عليه السلام: "فإنَّ الله وإنَّا إليه راجعون، ظهر الفساد فلا منكر مغير ولا زاجر مزدجر أمهذا تريدون أن تجاوروا (الله) في دار قدسه، وتكونوا أعز أوليائه عنده، هيئات لا يحدع الله عن جنته ولا تنال مرضاته إلا بطاعته".

Hadithi 17

I Dërguari më fisnik, Profeti Muhamed (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!), ka thënë: “Allahu e urren besimtarin e dobët, i cili nuk ka fe”. E pyetën se cili ishte besimtari i dobët, që nuk ka fe. Ai u përgjigj: “Është ai që nuk ndalon të keqen”.³⁸

"إِنَّ اللَّهَ لَيُبْغِضُ الْمُؤْمِنَ الضَّعِيفَ الَّذِي لَا دِينَ لَهُ، فَقِيلَ: وَ مَا الْمُؤْمِنُ الضَّعِيفَ الَّذِي لَا دِينَ لَهُ؟ قَالَ الَّذِي لَا يَنْهَى عَنِ الْمُنْكَرِ"

38 “El Kafi”, vëll. 5, f. 59.

Hadithi 18

Imam Sadiku (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“Kushdo që nuk e do një tjetër për hir të fesë dhe
nuk e urren për hir të fesë, ai nuk ka fe”.³⁹

عن الإمام الصادق عليه السلام: “كلُّ من لم يحبَّ على الدين ولم يبغض على الدين فلا
دين له”.

³⁹ “El Kafi”, vëll. 2, f. 128.

Hadithi 19

Prijësi i besimtarëve, Imam Aliu (*Paqja qoftë mbi të!*), ka thënë: “*Kushdo që nuk e ndalon të keqen me zemrën e tij, me dorën e tij dhe me gjuhën e tij, ai është i vdekur në mesin e të gjallëve*”.⁴⁰

عن أمير المؤمنين علي عليه السلام: "من ترك إنكار المنكر بقلبه ويده ولسانه فهو ميت بين الأحياء".

40 “Mijzanul Hikmeh”, vëll. 3, f. 1951.

Hadithi 20

Imam Aliu (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
*“Urdhërimi për të bërë mirë dhe ndalimi nga e keqja, është thirrje në Islam”.*⁴¹

"قال الامام على عليه السلام: "أَنَّ الْأَمْرَ بِالْمَعْرُوفِ وَ النَّهْيَ عَنِ الْمُنْكَرِ دُعَاءٌ إِلَى
الْإِسْلَامِ"

⁴¹ "Tuhful Ukuli", f. 413.

Hadithi 21

Imam Sadiku (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“Mjerë për atë popull që nuk e zbaton fenë e Allahut, urdhërimin për të bërë mirë dhe ndalimin nga e keqja!”⁴²

عن الإمام الصادق عليه السلام: "ويل لقوم لا يدينون الله بالأمر بالمعروف والنهي عن المنكر."

42 “El Kafi”, vëll. 5, f. 57.

Përse urdhërohet për të bërë mirë dhe ndalohet nga e keqja?

Hadithi 22

I Dërguari më fisnik, Profeti Muhamed (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!), ka thënë: “Kur robi e bën mëkatin në fshehtësi, ai (mëkati) dëmton vetëm bërësin e tij. Kur e bën (mëkatin) hapur dhe nuk ndryshon (ndalon), ai mëkat dëmton njerëzit në përgjithësi”.⁴³

عن الرسول الأكرم صلى الله عليه وآله وسلم: "إنَّ المعصية إذا عمل بها العبد سرّاً لم تضر إلا عاملها وإذا عمل بها علانية ولم يغير عليه أضرت بالعامّة."

43 “Uesailu Shia”, vëll. 16, f. 136.

Hadithi 23

I Dërguari më fisnik, Profeti Muhamed (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!), ka thënë: “Cilido prej jush, që shikon një të keqe, le ta ndryshojë atë me dorën e tij. Nëse nuk mundet, le ta ndryshojë me gjuhën e tij. Nëse nuk mundet, le ta ndryshojë me zemrën e tij. Kjo gjë është besimi më i dobët”.⁴⁴

عن الرسول الأكرم صلى الله عليه وآله وسلم: "مَنْ رَأَى مِنْكُمْ مُنْكَرًا فَلْيُغَيِّرْهُ بِيَدِهِ ، فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِلِسَانِهِ ، فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِقَلْبِهِ وَ ذَلِكَ أَوْعَفُ الْإِيمَانِ ."

44 “Nehxhul Fasahati”, Hadithi 301.

Hadithi 24

Imam Aliu (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“Allahu i Lartësuar i ka mallkuar popujt e
shkuar prej jush, vetëm e vetëm se ata braktisën
urdhërimin për të bërë mirë dhe ndalimin nga e
keqja. Allahu i mallkoi mendjelehtët, për shkak
të kryerjes së mëkateve dhe të urtët për shkak të
braktisjes së ndalimit nga e keqja”.⁴⁵

قال الامام على عليه السلام: "فَإِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ لَمْ يَلْعَنِ الْقَرْنَ الْبَاضِيَ بَيْنَ أَيْدِيكُمْ إِلَّا لِيَتْرَكِهِمُ
الْأَمْرَ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّهْيِ عَنِ الْمُنْكَرِ فَلَعَنَ اللَّهُ السُّفَهَاءَ لِيَرْكُوبَ الْمَعَاصِيَ وَالْحُكَمَاءَ لِيَتْرَكَ
النَّهْيَ".

⁴⁵ “Nehxhul Belaga”, Hytbe 192.

Hadithi 25

Imam Zejnel Abedini (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë: *“Hipokriti (dyfytërëshi) i ndalon të tjerët nga e keqja, por veten e tij jo. Urdhëron në të mirë, por vetë nuk e vepron të mirën”*.⁴⁶

قال الامام زين العابدين عليه السلام: "المنافق ينهى ولا يتنهي ، و يأمر بما لا يأتي ."

46 “El Kafi”, vëll. 2, f. 396.

Hadithi 26

Imam Aliu (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë:
“Puna më e mirë e njerëzve është urdhërimi për
të bërë mirë”.⁴⁷

قال الامام علي عليه السلام: "الامر بالمعروف افضل اعمال الخلق".

⁴⁷ “Tesnif Gururul Hikem”, f. 331.

Hadithi 27

I Dërguari më fisnik, Profeti Muhamed (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!), ka thënë: “Si do të jetë gjendja juaj, kur të degradojnë femrat tuaja, të shtthuren të rinjtë tuaj, të mos urdhëroni për të bërë mirë dhe të mos e ndaloni të keqen?! Si do të jetë gjendja juaj, kur të urdhëroni për të këqija dhe të ndaloni të mirën?! Si do të jetë gjendja juaj,

*kur ta shihni të mirën të keqe dhe të keqen të mirë?!"*⁴⁸

قال رسول الله (ص): "كَيْفَ يَكُمُ إِذَا فَسَدَتْ نِسَاؤُكُمْ ، وَفَسَقَ شَبَابُكُمْ ، وَلَمْ تَأْمُرُوا
بِالْمَعْرُوفِ وَلَمْ تَنْهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ ؟ ...! كَيْفَ يَكُمُ إِذَا أُمِرْتُمْ بِالْمُنْكَرِ وَنَهَيْتُمْ عَنِ الْمَعْرُوفِ ؟ !
... كَيْفَ يَكُمُ إِذَا رَأَيْتُمُ الْمَعْرُوفَ مُنْكَرًا وَالْمُنْكَرَ مَعْرُوفًا ؟"

48 "Tehdhijbul Ahkami", vëll. 6, f. 177, Hadithi 359.

Hadithi 28

I Dërguari më fisnik, Profeti Muhamed (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!), ka thënë: “Kush urdhëron për të bërë mirë, ose ndalon të keqen, ose udhëzon në të mirë, ose është tregues i saj (të mirës), ai është partner në punë të mira”.⁴⁹

قال رسول الله (ص): "مَنْ أَمَرَ بِمَعْرُوفٍ أَوْ نَهَى عَنْ مُنْكَرٍ أَوْ دَلَّ عَلَى خَيْرٍ أَوْ أَشَارَ بِهِ فَهُوَ شَرِيكٌ".

49 “El Khisalu”, vëll. 1, f. 138.

Hadithi 29

29- Imam Aliu (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
*“Kush ndalon nga e keqja, ai ua thyen hundën
të shthururve”.⁵⁰*

قال الامام على عليه السلام: " مَنْ نَهَى عَنْ الْمُنْكَرِ أَرْغَمَ ثَوْفَ الْفَاسِقِينَ."

50 “Tasnijf Gurerul Hikem”, f. 332.

Hadithi 30

I Dërguari më fisnik, Profeti Muhamed (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!), ka thënë: “Urdhëroni për të bërë mirë dhe ndalojeni të keqen, përndryshe do t’ju përfshijë dënimi”.⁵¹

عن الرسول الأكرم صلى الله عليه وآله وسلم: "لتأمرن بالمعروف ولتنهين عن المنكر أو ليعذبكم عذاب الله"

51 “Xheuahirul Kelam”, vëll. 21, f. 359.

Hadithi 31

I Dërguari më fisnik, Profeti Muhamed (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!), ka thënë: “Njerëzit do të vazhdojnë të jenë në mirësi, përderisa ata urdhërojnë për të bërë mirë, ndalojnë nga e keqja dhe bashkëpunojnë me devotshmëri e mirësi. Nëse nuk veprojnë kështu, atyre do t’u largohet bereqeti, do të sundojnë njëri-tjetrin dhe për ata nuk do të ketë ndihmës as në tokë e as në qiell”.⁵²

52 “Uesailu Shia”, vëll. 11, f. 398.

عن رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: "لا يزال الناس بخير ما أمروا بالمعروف ونهوا
عن المنكر وتعاونوا على البر والتقوى فإذا لم يفعلوا ذلك نزعنا عنهم البركات وسلطنا بعضهم
على بعض ولم يكن لهم ناصر في الأرض ولا في السماء"

Hadithi 32

I Dërguari i Allahut (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*) ka thënë:
"Nëse umeti im nuk e përfill urdhërimin për të bërë mirë dhe ndalimin nga e keqja, atëherë ai do të përballet me fatkeqësi nga Allahu".⁵³

كَانَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) يَقُولُ:
"إِذَا أُمَّتِي تَوَاكَلَتِ الْأَمْرَ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّهْيِ عَنِ الْمُنْكَرِ فَلَيَأْذَنُوا بِوُقَاعِ مِنَ اللَّهِ."

53 "El Kafi", vëll. 5, f. 59.

Hadithi 33

Prijësi i besimtarëve, Imam Aliu (*Paqja qoftë mbi të!*), ka thënë: “Allahu i mallkoftë urdhëruesit për të bërë mirë, kur vetë janë braktisës së saj (të mirës). Allahu i mallkoftë ndaluesit nga e keqja, kur ata vetë e veprojnë atë (të keqen)”.⁵⁴

قال اميرالمومنين علي (عليه السلام):

"لَعَنَ اللَّهُ الْأُمِرِينَ بِالْمَعْرُوفِ التَّارِكِينَ لَهُ وَالتَّاهِينَ عَنِ الْمُنْكَرِ الْعَامِلِينَ بِهِ."

54 “Uesailu Shia”, vëll. 16, f. 151.

Hadithi 34

Imam Aliu (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë: “O besimtarë! Ai që sheh si bëhen teprime e ftohen njerëzit drejt të keqes, është i siguruar e i lirë nga përgjegjësia, mjaft që të mos miratojë me zemrën e tij; ai që nuk miraton as me gjuhë, do të shpërblehet e do të jetë në pozicion më të lartë se i pari. Kurse ai që e shpreh mospajtimin e tij edhe me shpatë e përpiqet që fjala e Allahut të jetë më e larta, kurse fjala e të padrejtëve të jetë më e ulëta, e ka ndriçuar dhe e ka ndezur zemrën e tij me bindje dhe ka dalë në Udhën e Drejtë përmes shtegut të udhërrëfimit”.⁵⁵

55 “Nehxhul Belaga”, Urtësia 373.

قال الامام علي (عليه السلام): "أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ إِنَّهُ مَنْ رَأَى غَدَوَاناً يُعْمَلُ بِهِ وَ مُنْكَرًا يُدْعَى إِلَيْهِ فَأَنْكَرَهُ بِقَلْبِهِ فَقَدْ سَلِمَ وَ بَرِيَ وَ مَنْ أَنْكَرَهُ بِلِسَانِهِ فَقَدْ أُجِرَ وَهُوَ أَفْضَلُ مِنْ صَاحِبِهِ وَ مَنْ أَنْكَرَهُ بِالسَّيْفِ لِيَتَكُونَ كَلِمَةُ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا وَ كَلِمَةُ الظَّالِمِينَ هِيَ السُّفْلَى فَذَلِكَ الَّذِي أَصَابَ سَبِيلَ الْهُدَى وَ قَامَ عَلَى الطَّرِيقِ وَ نَوَّرَ فِي قَلْبِهِ الْيَقِينَ."

Hadithi 30

Imam Aliu (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë: “I pari ndër ta është ai që nuk pajtohet me të keqen as me dorë, as me gjuhë e as me zemër. Ky njeri i ka arrirë të gjitha virtytet. Pastaj vjen ai që s’e miraton të keqen me gjuhë e zemër, por jo edhe me dorë. Ky njeri zotëron dy cilësi të virtytshme dhe ka të mangët vetëm një. I treti është ai që s’e pranon të keqen me zemër, por jo edhe me gjuhë e me dorë. Këtij njeriu i mungojnë dy nga tri cilësitë më të mira dhe ka vetëm një të njërën prej tyre. Së fundi, ai që s’mban qëndrim ndaj të keqes, as me gjuhë, as me zemër dhe as me dorë. Ky është i vdekuri i të gjallëve...”⁵⁶

56 “Nehxhul Belaga”, Urtësia 374.

قال الامام علي (عليه السلام):

"فَعَنْهُمْ الْمُتَكِرُ لِلْمُتَكِرِ بِيَدِهِ وَلِسَانِهِ وَقَلْبِهِ فَذَلِكَ الْمُسْتَكْبِلُ لِحَصَالِ الْخَيْرِ وَمِنْهُمْ الْمُتَكِرُ بِلِسَانِهِ وَقَلْبِهِ وَالتَّارِكُ بِيَدِهِ فَذَلِكَ مُتَمَسِّكٌ بِخَصْلَتَيْنِ مِنْحَصَالِ الْخَيْرِ وَمُضَيِّعٌ خَصْلَةً وَمِنْهُمْ الْمُتَكِرُ بِقَلْبِهِ وَالتَّارِكُ بِيَدِهِ وَلِسَانِهِ فَذَلِكَ الَّذِي ضَيَّعَ أَشْرَفَ الْخَصْلَتَيْنِ مِنَ الثَّلَاثِ وَتَمَسَّكَ بِوَاحِدَةٍ وَمِنْهُمْ تَارِكُ الْإِنْكَارِ الْمُتَكِرُ بِلِسَانِهِ وَقَلْبِهِ وَيَدِهِ فَذَلِكَ مَيِّتٌ الْأَحْيَاءِ."

Hadithi 36

Disa njerëz i thanë të Dërguarit të Allahut (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*) se nuk urdhëronin për të bërë mirë, pasi dëshironin ta vepronin të plotë atë (të mirën). E njëjta gjë ishte edhe për të keqen. I Dërguari i Allahut (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*) u tha: “Nuk është kështu. Urdhëroni për të bërë mirë, edhe nëse nuk e veproni të gjithë atë (të mirën) dhe ndaloni nga e keqja, edhe nëse nuk e ndaloni të gjithë atë (të keqen)”.⁵⁷

57 “Mijzanul Hikmeti”, vëll. 3, f. 1950.

قال بعضهم للنبي (صلى الله عليه وآله وسلم):
"إننا لا نأمر بالمعروف حتى نعمل به كله ولا ننهي عن المنكر حتى ننتهي عنه كله فقال
(صلى الله عليه وآله وسلم): لا بل مروا بالمعروف وإن لم تعملوا به كله وانها عن المنكر
وإن لم تنتهوا عنه كله."

Hadithi 37

I Dërguari i Allahut (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!) ka thënë:
"Myslimani nuk i dhuron vëllait të tij dhuratë më të mirë se sa fjala e urtë, me të cilën ia shton atij udhëzimin, ose e pengon nga e keqja".⁵⁸

وقال (صلى الله عليه وآله وسلم):

"ما أهدى المسلم لأخيه هدية أفضل من كلمة حكمة ؛ تزيد هدى ، أو تردّه عن ردى."

58 "Irshadul Kulubi", f. 13.

Hadithi 38

Allahu e frymëzoi Profetin Shuajb (Paqja qoftë mbi të!): “Unë do të dënoj njëqind mijë njerëz nga populli yt. Dyzet mijë janë prej të këqijve dhe gjashtëdhjetë mijë janë prej të mirëve”. Shuajbi i tha: “O Zot! Mirë të këqijtë, por përse të mirët?”

Allahu i Lartësuar e frymëzoi atë: “Ata (të mirët) ishin të butë ndaj mëkatbërësve dhe nuk u zemëruan për hir të zemërimit Tim”.⁵⁹

59 “Tahdhijbul Ahkam”, 6, f. 180-181.

أوحى الله إلى شعيب النبي (عليه السلام):
"اني لمعذب من قومك مئة ألف: أربعين ألفا من شرارهم، وستين ألفا من خيارهم، فقال: يا
رَبِّ هؤلاء الاشرار، فما بال الاخيار؟ فأوحى الله عزَّ وجلَّ إليهم داهنوا أهل المعاصي و
لم يغضبوا لغضبي."

Hadithi 39

I Dërguari i Allahut (*Paqja e bekimi i Allahut goftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*) ka thënë: *“Punët më të mira, pas namazit farz, zekatit të detyruar, agjërimit të muajit të Ramazanit, Haxhit islam (shkuarja në Qabe), janë: xhihadi në Rrugën e Allahut, thirrja në fenë e Allahut, urdhërimi për të bërë mirë dhe ndalimi nga e keqja”*.⁶⁰

وقال (صلى الله عليه وآله وسلم):

“أفضل الأعمال بعد الصلاة المفروضة ، والزكاة الواجبة ، وحجة الإسلام ، وصوم شهر رمضان : الجهاد فيسبيل الله ، والدعاء إلى دين الله ، والأمر بالمعروف والنهي عن المنكر.”

60 “Musned El Imam Zejd”, f. 314.

Hadithi 40

40- I Dërguari i Allahut (*Paqja e bekimet e Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!*) ka thënë: “Kur në umetin tim të shfaqet risia (*bidati*), atëherë dijetari ta shfaqë dijen e tij. Nëse nuk e bën, mallkimi i Allahut qoftë mbi të!”⁶¹

وقال (صلى الله عليه وآله وسلم):
"إذا ظهرت البدعة في أمتي فليظهر العالم علمه ، فإن لم يفعل فعليه لعنة الله."

61 “El Mehasinu”, f. 231.

اسم الكتاب: اربعون حديث عن الأمر بالمعروف والنهي عن المنكر

ترجمة الأحاديث: الشيخ ولنت (عباس) مريا

التصحيح الادبي: يريدا كولا

التصحيح اللغوي: ويولسا كاراي

الإخراج النهائي: صبريه فزا

الغلاف: اسراء مريا

الناشر: جمعية نسيم

تيرانا: 2022